

Agnieszka Ostrowska-Metelska

Przegląd czasopism prawniczych

Palestra 41/5-6(473-474), 204-209

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRZEGLĄD CZASOPISM PRAWNICZYCH

Państwo i Prawo z. 2, 1997 r.

„Liczba zwolenników odpowiedzialności karnej osób prawnych i innych podmiotów kolektywnych szybko w doktrynie polskiej rośnie” pisze Wojciech Radecki w artykule pt. „Odpowiedzialność karna podmiotów kolektywnych w ochronie środowiska”. Autor przedstawia poglądy przemawiające za wprowadzeniem tego rodzaju instytucji prawnej i poglądy przeciwne. O nadzwyczajnym przedłużeniu tymczasowego aresztowania pisze Andrzej Geberle, omawiając szereg wątpliwości związanych z tą czynnością przez Sąd Najwyższy. W toku prac sejmowych nad kodeksem postępowania karnego zgłoszono postulat do prawa do nadzwyczajnego przedłużenia tymczasowego aresztowania sądom apelacyjnym, przy ewentualnym przyznaniu stronom zażalenia do Sądu Najwyższego na tę decyzję. Marcin Radwan-Rohrenscheff omawia zagadnienie instytucji usług użyteczności publicznej. Prawo Unii Europejskiej wyróżnia szczególną kategorię przedsiębiorstw świadczących usługi w interesie gospodarczym. Traktat Rzymski przewiduje istotne konsekwencje prawne posiadania przez przedsiębiorstwo takiego statusu. Autor podkreśla, że obowiązywanie art. 90 Traktatu Rzymskiego w prawie polskim oznacza konieczność dostosowania warunków funkcjonowania przedsiębiorstw publicznych, a w szczególności przedsiębiorstw świadczących usługi w ogólnym interesie gospodarczym do warunków wynikających z prawa Wspólnoty Europejskiej.

Państwo i Prawo z. 3, 1997 r.

Adam Strzembosz przedstawia problem skargi konstytucyjnej na tle istniejącego stanu prawnego w Europie. Autor stwierdza: „Skarga konstytucyjna będzie ważnym orężem walki o przestrzeganie indywidualnych i zbiorowych uprawnień ściśle powiązanych z porządkiem konstytucyjnym, oczywiście pod warunkiem, że jej rozpatrzenie nie będzie zależało od «widzimi się» lub nastawień politycznych poszczególnych sędziów Trybunału Konstytucyjnego”. „Zasada swobody umów w prawie pracy po nowelizacji kodeksu pracy” to tytuł artykułu Lecha Kaczyńskiego. Nowelizacja kodeksu pracy z 1996 r. doprowadziła do umocnienia zasady uprzywilejowania pracownika i tym samym przyczyniła się do uczynienia bardziej przejrzystym stanu

prawnego dotyczącego swobody kształtowania treści umów w umownych stosunkach pracy. Anna Błachut przedstawia przestępczość w Polsce w latach 1986–1995 w świetle danych statystyk policyjnych. Autorka stwierdza, że porównując lata 1986 i 1995 można stwierdzić, że wszczęcie postępowania przygotowawczego w większym stopniu zależy obecnie od obywateli (odpowiednio 58% i 75%) niż od działań własnych policji (26% i 8%). O „prawie do umierania” pisze Michał Płachta przedstawiając regulacje autonomii jednostki w sprawach decydowania o własnej śmierci. Określenie „prawo do umierania” używa się na określenie prawnych kwestii związanych z odmową wyrażenia zgody przez pacjenta na leczenie (lub zabieg), z odłączeniem aparatury podtrzymującej krążenie, oddychanie, z zaprzestaniem akcji ratunkowej oraz sporządzeniem za życia oświadczeń, które bądź zawierają dyrektywy co do leczenia, bądź upoważniają określoną osobę do podejmowania wiążących decyzji w tej kwestii, gdy mocodawca stanie się niezdolny do działania i wyrażania swojej woli. Autor przybliży regulacje prawne dotyczące „prawa do umierania” w Kanadzie i Stanach Zjednoczonych. „Naruszenie zasad reprezentacji spółki z o.o. w stosunkach z członkami zarządu” to tytuł artykułu Janusza Szwaja i Iwony Beaty Mika. Autorzy udowadniają celowość wprowadzenia do kodeksu handlowego zapisu takiego unormowania, które uzależniałoby dopuszczalność dokonywania przez członka zarządu, będącego jednocześnie współnikiem jednoosobowej spółki z o.o., czynności prawnych „z samym sobą”, od spełnienia określonych warunków w celu ochrony wierzycieli wchodzących w stosunki prawne ze spółką.

***Monitor Prawniczy* nr 2, 1997 r.**

Rozpoznawanie spraw cywilnych, w których powodowie dochodzą wierzytelności pieniężnych lub świadczeń innych rzeczy zamiennych w postępowaniu nakazowym, a także w postępowaniu upominawczym, ma miejsce od dawna. Stanisław Dmowski omawia wybrane elementy ostatniej nowelizacji w k.p.c., prezentując własne poglądy na temat ich interpretacji. Bogusław Niemirka i Romana Troicka-Sosińska przedstawiają najważniejsze zasady dotyczące nowej ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, która wejdzie w życie 1 stycznia 1998 r., jednocześnie przedstawiając praktyczne aspekty jej obowiązywania. „Koncyliacja jako forma rozstrzygnięcia sporów gospodarczych” to tytuł artykułu Andrzeja Szumańskiego, który mówi o zaletach rozstrzygnięcia sporów w tej formie, szczególnie sporów wynikających z wykonywania wszelkich umów długoterminowych i kompleksowych, w których współdziałanie stron jest podstawą ich właściwej realizacji.

Michał Romanowski pisze: „Wraz z coraz dynamiczniej rozwijającym się obrotem gospodarczym i wzrostem znaczenia rynku usług rośnie również znaczenie wszelkiego rodzaju pośrednictwa”. Artykuł autora „Charakter prawny umowy o pośrednictwo” stanowi analizę charakteru prawnego coraz częściej w polskich realiach zawieranej umowy o pośrednictwo. W przeglądzie orzecznictwa: eksmisja z lokalu mieszkalnego, podstawa wpisu do księgi wieczystej hipoteki kaucyjnej, zwrot nakładów w razie wygaśnięcia użytkowania, podstawa powództwa opozycyjnego, reprezentacja banku w postępowaniu układowym, nadużycie zawodu, zakres kontroli kasacyjnej.

Glosa nr 3, 1997 r.

Kamil Kaczanowski i Grzegorz Wiaderek omawiają kwestię przeniesienia praw wynikających z kontraktów opcyjnych, w szczególności zwracają uwagę na skutki stosowania przepisów o przelewie wierzytelności w obrocie profesjonalnym w artykule pod tytułem „Przeniesienie praw z opcji”. W kolejnym opracowaniu Grzegorz Borkowski podejmuje problematykę odpowiedzialności współników za zobowiązania spółek z o.o. Autor omawia w artykule „Przeniesienie na współników odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółek z o.o.” problemy wykładni prawa w odniesieniu do przepisów podatkowych, powiązania odpowiedzialności współnika z okresem jego uczestnictwa w spółce, odpowiedzialności posiłkowej osób trzecich oraz akcesoryjności odpowiedzialności współników. Wśród orzeczeń i glos: analogia w prawie podatkowym, charakter prawny umowy cywilnoprawnej a wykładnia prawa podatkowego.

Monitor Podatkowy nr 3, 1997 r.

„Wewnątrz krajowy obrót dewizowy” to tytuł artykułu Wandy Wójtowicz, którego treść skupia się na problemach ograniczeń reglamentacyjnych odnoszących się do czynności obrotu dewizowego dokonywanego wewnątrz kraju. Ograniczenia te, chociaż obecnie nieliczne, utrudniają, a czasem uniemożliwiają dokonanie wielu czynności z użyciem wartości dewizowych, szczególnie w kontaktach z osobami zagranicznymi. W tekście zaprezentowano rozwiązania ustawy dewizowej odnoszące się do wewnątrz krajowego obrotu dewizowego i odpowiednie przepisy aktualnego zezwolenia dewizowego z 1996 r. Stella Brzeszczyńska omawia pojęcia i rodzaje weksli, a także problemy związane z uiszczaniem opłaty skarbowej od weksli w artykule „Opłata skarbową od weksli”. Bogaty przegląd orzecznictwa z zakresu prawa podatkowego.

Przegląd Prawa Handlowego nr 3, 1997 r.

Jerzy P. Naworski przybliży w świetle uchwały Sądu Najwyższego problem reprezentacji spółek kapitałowych. Orzeczenie SN obejmuje interpretacje trzech przepisów kodeksu handlowego, art. 198, 199, 200. Adam Szpunar omawia roszczenia zwrotne indosantów, przeciw wszystkim dłużnikom, odpowiadających wobec nich wekslowo, w artykule „W sprawie roszczeń zwrotnych indosantów wekslowych”. W I części publikacji „Ochrona oznaczeń odróżniających”, Irena Wiszniewska przybliży tematykę oznaczeń odróżniających (oznaczeń przedsiębiorstw, znaków towarowych i innych oznaczeń odróżniających), które pełnią ważną rolę w życiu gospodarczym, społecznym umożliwiając identyfikację podmiotów. Autorka zwraca uwagę na zagrożenia jakie mogą się łączyć z oznaczeniami odróżniającymi przy posługiwaniu się nimi w działalności reklamowej. „Uchwała o emisji obligacji zamiennych” to tytuł publikacji Michała Romanowskiego, w którym autor omawia szereg problemów związanych z emisją obligacji zamiennych. W konkluzji tekstu znajdziemy ostrzeżenie o konieczności rygorystycznego przestrzegania przez emitentów przepisów o emisji obligacji zamiennych, gdyż zawiera przepisy o odpowiedzialności karnej za działania naruszające zasady w niej określone.

Rejent nr 1, 1997 r.

O postępowaniu w sprawach przymusowego leczenia alkoholików i narkomanów pisze Kazimierz Korzan, rozważając rolę sądów powszechnych, jaką spełniają w uwalnianiu ludzi od obciążenia tymi nałogami. Roman A. Tokarczyk dokonuje przeglądu głównych norm prawa amerykańskiego w zakresie zobowiązań umownych. Przedmiotem rozważań Elżbiety Kremer jest zarząd jaki może być ustanowiony na mieniu Skarbu Państwa wchodzącym w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, na tle rozwiązań dotyczących zarządu, uregulowanych w ustawie o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości. Wybrane problemy przekształcenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną przedstawia Radosław Potrzyszcz. Bogaty przegląd orzecznictwa.

Przegląd Sądowy nr 2, 1997 r.

„W literaturze procesowej i kryminalistycznej oraz w praktyce śledczo-sądowej wyróżnia się różne kategorie biegłych, o których częściej się pisze, im większą rolę spełniają w postępowaniu dowodowym i orzekaniu o winie oskarżonego przez sądy. Rzadko jednak

wymienia się ekspertów wykonujących ekspertyzy nie na zlecenie organów procesowych, ale na zlecenie stron” – pisze Tadeusz Tomaszewski. Takich biegłych autor nazywa biegłymi prywatnymi, szukając odpowiedzi na pytanie czy korzystać z ich opinii. Anna Szymocha-Zwolińska o stosowaniu środków zapobiegawczych pisze w artykule „Kompetencje sądu w zakresie stosowania środków zapobiegawczych w toku postępowania przygotowawczego”. Przegląd orzecznictwa z zakresu prawa cywilnego procesowego.

Praca i zabezpieczenie społeczne nr 3, 1997 r.

„O ochronie wynagrodzenia za pracę zagwarantowaną przepisami kodeksu cywilnego” pisze Jacek Skoczyński omawiając zakaz zrzeczenia się przez pracownika prawa do wynagrodzenia i przeniesienia tego prawa na inną osobę, ograniczenie dopuszczalności wynagrodzenia w innej formie niż pieniężna, określenie czasu, miejsca i formy wypłaty wynagrodzenia oraz określenie granic dopuszczalności dokonywania potrąceń z wynagrodzenia. Szczególną ochronę przed wypowiedzeniem stosunku pracy przedstawia Anna Dubowska. Autorka w szczególności od intensywności tej ochrony przez przepisy wyróżnia jej cztery stopnie, które omawia w tekście. O nowych rozporządzeniach urlopowych z 8 stycznia 1997 roku Ministra Pracy i Polityki Socjalnej pisze Jerzy Wrafny. Nową instytucją kodeksu pracy, wprowadzoną w 1996 roku, jest przerywany czas pracy, którego istota polega na ustaleniu przerw w pracy nie wliczanych do czasu pracy. Krzysztof Rączka w artykule „Kilka uwag w sprawie przerywanego czasu pracy” omawia tę instytucję.

Radca Prawny nr 2, 1997 r.

W numerze znajdziemy niemal wyłącznie materiały związane z pracami legislacyjnymi nad zmianą ustawy „Prawo o adwokaturze” i ustawy o radcach prawnych. W artykule wstępnym redakcja przypomina historię batalii o unifikację zawodów radcy i adwokata, jednocześnie cytując fragmenty wypowiedzi adwokatów na Nadzwyczajnym Zjeździe Adwokatury Polskiej w listopadzie 1996 r. i wypowiedzi drukowane w prasie. Wypowiedzi te są argumentami przeciwko rozszerzaniu uprawnień radców prawnych i budzą krytykę redakcji.

Apelacja. Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych nr 1, 1997 r.

Ukazał się pierwszy sygnałny numer kwartalnika będącego zbiorem orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Wydawany będzie w ra-

mach serii czasopism zawierających rozstrzygnięcia sądów apelacyjnych. Zeszyt zawiera bardzo interesujące rozstrzygnięcia sądowe z zakresu prawa karnego, cywilnego pracy i ubezpieczeń społecznych.

***Orzecznictwo Sądów Polskich* z. 2, 1997 r.**

Zbiór wybranych orzeczeń Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego z komentarzami. W numerze orzecznictwo z zakresu prawa podatkowego, dotyczące podatku dochodowego od osób prawnych spółki, podatku dochodowego od osób fizycznych, ubezpieczeń majątkowych i osobowych, gospodarki gruntami, zobowiązań – przedawnienia. Z zakresu prawa karnego: przestępstw przeciwko dokumentom, przestępstwa włamania, wymogów formalnych kasacji.

***Przegląd Podatkowy* nr 3, 1997 r.**

Robert Bem w artykule „Zakres przedmiotowy podatku od towarów i usług”, sygnalizuje wątpliwości wynikające z nieprecyzyjnego unormowania zakresu opodatkowania VAT w świetle ostatniej nowelizacji ustawy o tym podatku. „Koszty uzyskania przychodów w bilansie” to tytuł artykułu Ireny Ożóg, w którym autorka przedstawia najważniejsze zmiany, jakie nastąpiły w tej dziedzinie. Jan Purzyński pisze o stypendiach fundowanych, przedstawiając zróżnicowaną praktykę zakładów pracy w naliczaniu podatku dochodowego od tych stypendiów. Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych nie rozstrzyga tego problemu. W tekście „Sprzedaż premiowa – problematyka prawna i podatkowa”, Mariusz Piotrowski omawia charakter prawny sprzedaży premiowej, a w następnym numerze zajmie się skutkami prawnymi uznania loterii promocyjnych za rodzaj gier losowych. W wyjaśnieniach i interpretacjach odpowiedzi na wątpliwości i pytania z zakresu prawa podatkowego.

Oprac.: *Agnieszka Ostrowska-Metelska*